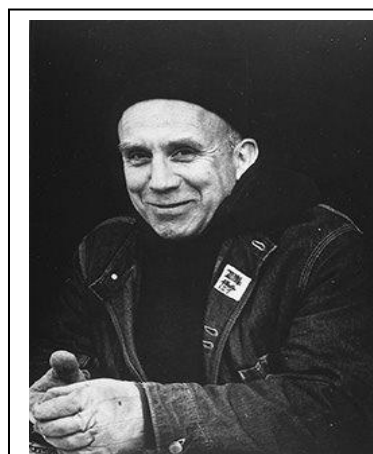

KONTEMPLATIVNI ŽIVOT PREMA THOMASU MERTONU (4)

piše: vlč. dr. sc. Richard Pavlič

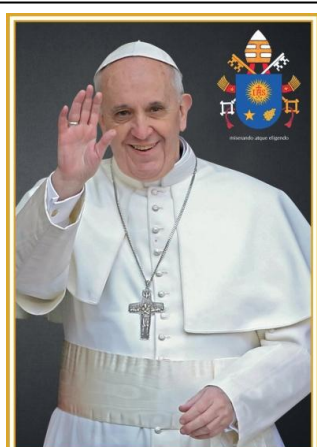
Kriva poimanja kontemplacije proizlaze iz krive slike o Bogu. Ako se Boga poima kao nešto daleko izvan našeg svijeta, tada se kontemplativcima u ovome svijetu pridaje zagovorna uloga. Oni su ljudi koji na poseban način komuniciraju s Bogom, koji su svojim molitvama i žrtvama sposobni "proizvesti" milosne učinke za ovaj svijet. Kontemplativci nisu beskorisni, oni imaju točno određenu ulogu i zadatak u ovome svijetu. Žive u samostanima i smisao je njihova života zagovor za ostale ljude, oslušivanje potreba svjetovnih ljudi i "pribavljanje" potrebne milosti za njihovo ispunjenje. Dakako da zagovorna molitva ima svoj smisao i značenje, ali svođenje kontemplativnog života samo na te dimenzije izobličenje je i degradacija kontemplativnog života, kao i degradacija naše slike o Bogu.

"Prije jednog stoljeća, na početku Prvog svjetskog rata, koji je papa Benedikt XV nazvao 'besmisleno krvoproliće', rođen je jedan značajni Amerikanac – cistercijski redovnik Thomas Merton. On i danas ostaje izvor duhovne inspiracije i vodič za mnoge ljude...."

Thomas Merton je bio prije svega čovjek molitve, mislilac koji je izazvao izvjesnost svojega vremena i otvorio nove vidike duše i za Crkvu. On je također bio čovjek dijaloga, promicatelj mira među narodima i religijama. "

Papa Franjo, iz govora u američkom Kongresu, 24. 9. 2015.

Život s Bogom

Židovsko-kršćanski Bog objave nije dalek, neprisutan prvi uzrok. On je prije svega prisutan, živ i nama blizak Bog. To je Bog Isusa Krista, našega Gospodina i Spasitelja. Iako je onostran, transcendentan, On je istodobno prisutan u ovome svijetu. Prisutan je po djelu svoga Sina i po Duhu kojeg nam je dao. Svijet ne postoji odvojeno i neovisno o Bogu. Nedvojbeno je Božja prisutnost u svijetu koja se očituje kroza sva stvorenja, a najviše kroza živog čovjeka.

Takva koncepcija Božje prisutnosti puno je bliža poimanju kontemplativnog života koji bismo mogli promatrati kao buđenje vlastite svjesnosti o prisutnoj Božjoj egzistenciji u nama samima. Bog nam je bliži nego što smo mi bliži sebi samima. Ipak, to ne znači da smo savršeni. Još uvijek smo otuđeni od Boga i nas samih dokle god smo zapetljani u lažni i dualistički svijet našega sebičnog *ja*. Put k Bogu možemo naći u odricanju od našega sebičnog *ja* i u traženju pravih životnih vrijednosti, a to je jedino ostvarivo u svijesti o Božjoj prisutnosti. **Ta je svijest čisti dar, milost.** To je nov način gledanja na stvarnost, rađanje za novi život milosti u kojem sve pojavno, a prije svega nas same, vidimo u novom svjetlu. Možemo to nazvati vjerom, milosnim prosvjetljenjem ili mističnim iskustvom. Tada govorimo o *“buđenju za novu svjesnost nas samih u Kristu, stvorenih u Njemu, otkupljenih Njime te preobraženih i proslavljenih u Njemu i s Njime”*.

To novo gledanje na stvarnost djelo je Ljubavi i Duha Svetoga. To je kontemplativno znanje kojim se u svemu vidi Božji trag. Sve dolazi od Njega i sve upućuje na Njega. To nije psihološko stanje duha postignuto djelovanjem droge ili koje duhovne tehnike. **To nije panteizam. To je gledanje u ljubavi.**

No, iako se radi o čistom daru koji se ne može izravno iznuditi nekom tehnikom, ipak je potrebna određena nutarnja disciplina koja će nas pripremiti na takvo iskustvo. Meditacija u toj pripravi zauzima najvažnije mjesto, a zatim molitva koja je prije svega svjesnost o Božjoj izravnoj prisutnosti. Ta svjesnost mijenja naš stav prema Bogu.

Ako smo do sada običavali Boga moliti za mnoštvo većih i manjih potreba našeg života, sada naša molitva poprima drugi oblik. Ona je prije svega hvala i slava upućena Bogu zbog same Njegove prisutnosti u kojoj postojimo. Nije nam više ništa potrebno jer znamo da u Njemu imamo sve. Iskustveno nam postaju jasne Gospodinove riječi i poticaj da tražimo najprije Kraljevstvo nebesko, a sve ostalo će nam se nadodati. Ako živimo u Božjoj prisutnosti, postaje nam očito kako se On sam zauzima za nas u svakoj našoj potrebi i stoga nemamo više potrebe moliti Ga za sitnice. Dovoljno nam je prebivati u Njegovoj blizini. Iskustvo Božje prisutnosti čini nas osjetljivima na potrebe trenutka, ljudi našega doba. To nas može potaknuti na zagovornu molitvu, ali tada se radi o čistom poticaju milosti i to molitvu čini plodnom. Ona je sada oslobođena sebičnih želja i ambicija, ona je čisti izraz ljubavi. Sam Krist moli u nama.

Kao što je molitva iskustvo Božje prisutnosti, ona isto tako može biti iskustvo Božje odsutnosti. U oba slučaja naša je vjera djelatna. To je vjera u Boga koji je istodobno prisutan i odsutan, imanentan i transcendentan. On je s onu stranu naših razumskih postignuća. Iskustvo Božje odsutnosti rađa u nama svjesnost o Njegovoj veličini, i to može biti dobar poticaj za molitvu. Ljudi našega doba trebaju naučiti kako se nositi s osjećajem Božje odsutnosti. To je za današnjeg čovjeka vrlo često iskustvo, puno češće od iskustva Božje prisutnosti. Ako naučimo ophoditi se s tim iskustvom, ono će nas duboko duhovno obogaćivati.

Pojam odsutnosti dvosmislen je, dijalektičan. On uključuje suprotnost i upućuje na drugi pol - prisutnost.

I kao što odsutnost može pobuditi sumnju, tako može ojačati vjeru. Iskustvo Božje odsutnosti postaje danas ispit autentičnosti naše vjere, ključna točka molitvene i meditativne prakse suvremenog kontemplativca u srcu svijeta. Treba naučiti prihvatiti bolan osjećaj napuštenosti i odsutnosti i ne podleći iskušenjima vraćanja djetinjoj vjeri ugodnih osjećaja. Ustrajnost u kušnjama i zbrci današnjice podiže nas na viši stupanj molitvenog i kontemplativnog života, dovodi nas do punije integracije naše osobe koja se postiže jedino krizama i kušnjom naše kršćanske vjere. To je naš udio u Kristovu križu, smrti i uskrsnuću, a očituje se kao osobno i svjesno potpuno predanje Božjoj volji. Takvo predanje ne zadovoljava se samo izvanjskim držanjem religioznih oblika, recitiranjem molitvenih obrazaca i ispunjanjem crkvenih zapovijedi. Ako svoju vjeru zadržimo samo u izvanjskim okvirima, ubrzo ćemo biti sputani i nezadovoljni. Pravi smisao molitve nalazi se u produbljenju našeg osobnog i zajedničkog ostvarenja u ljubavi, svjesnosti Božje blizine, čak i kroz iskustvo Njegove odsutnosti. Meditacija nam pomaže da produbljujući svjesnost našeg života u Kristu rastemo u slobodi i ljubavi.